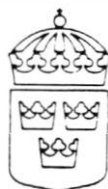

Motion till riksdagen

1989/90:Jo232

av Martin Olsson och Karin Israelsson (båda c)

Stödet till rennäringen

Mot.
1989/90
Jo232–238

Samhällets stöd till rennäringen får inte enbart ses ur näringspolitisk och regionalpolitisk synpunkt utan vid bedömning av detta stöd måste även beaktas att Sverige på folkrättsliga grunder har skyldigheter att ge förutsättningar för rennäringens fortbestånd och utveckling, eftersom denna näring anses vara en förutsättning för den samiska kulturen.

Under anslaget Främjande av rennäringen (budgetprop., bilaga 11, B 8) skall fr.o.m. kommande budgetår ej utgå prisstöd till rennäringen utan endast övrigt stöd till denna näring. Prisstödet har som följd av riksdagsbeslutet i våras uppförts under ett nytt anslag B 9 Prisstöd till rennäringen. I förhållande till tidigare anslag för de ändamål som ligger kvar under punkten B 8 föreslår regeringen en ökning med 1 024 000 kr., varav 1 milj. kr. fordras för att Sverige skall följa åtaganden beträffande byggande och underhåll av riksgränsstängsel mot Norge enligt 1972 års renbeteskonvention.

Under detta anslag skall utöver riksgränsstängslet utgå anslag för bl.a. stöd för fortsatt markanvändningsplanering och renbetesinventering samt säkerställande av trygghetspaket för renskötare m.fl. Bl.a. i samerättsutredningens huvudbetänkande Samerätt och sameting (SOU 1989:41) framgår vikten av att arbetet med markanvändningsplaner och renbetesinventeringar genomförs så snart som möjligt för att ge bättre underlag för bedömning av rennäringens markbehov och möjlighet för näringen att få en saklig bedömning vid konkurrens om marker med andra intressen.

Det finns därför starka skäl för att räkna upp detta anslag med 1 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. Det bör uppmärksammas att lantbruksstyrelsen i sin anslagsframställning yrkade på en ökning av anslaget med 3 milj. kr.

Hur det långsiktiga stödet till rennäringen skall utformas och vilken omfattning det bör ha kan inte bedömas förrän riksdagen fått tillfälle att ta ställning till de förslag om samepolitiken som vi utgår ifrån att regeringen – i enlighet med vad som uppges i budgetpropositionen (bilaga 11, sid 6) – kommer att framlägga med anledning av de förslag som framlagts av bl.a. same-
rättsutredningen och rennäringkommittén under de senare åren.

Med anledning av bl.a. vår motion 1988/89:Jo220 beslöt riksdagen i våras (1988/89:JoU12, res. 16) att uttala att formerna för förhandlingarna mellan samernas och statens representanter om prisstödet till rennäringen borde ändras.

Enligt utskottet (res.) "föreligger starka skäl för en återgång till den anslagskonstruktion som gällde före budgetåret 1985/86 i fråga om prisstödet och utskottet föreslår att regeringen i budgetpropositionen för budgetåret 1990/91 återkommer med förslag om prisstödet i enlighet med dessa synpunkter".

Regeringens i budgetpropositionen lämnade förslag om ett nytt anslag B 9 Prisstöd till rennäringen tillgodoser på så sätt det bakomliggande syftet att det inte skall vara fråga om att fördela en redan beslutad medelsram på ett vid tidpunkten för det beslutet okänt antal senare slaktade renar för vilka prisstöd skall utgå. Ändock finns det avgörande invändningar mot regeringens förslag. Grunden för riksdagens angivna beslut var att tidigare ordning inte gav "rennäringens företrädare möjlighet att föra reella överläggningar med staten om nivån på prisstödet, eftersom anslagets totalbelopp är fastställt genom riksdagsbeslut". Detta kommer inte att brytas genom den nu föreslagna ordningen, då det av propositionen inte framgår att det skall föras några överläggningar alls utan att regeringen i stället skall "fastställa pristilläggets storlek och meddela de ytterligare föreskrifter som är erforderliga för utbetalande av pristillägget". Genom konstruktion med ett förslagsanslag innebär detta vidare att riksdagen undandras möjlighet att ta ställning till utformningen av prisstödet. Av budgetpropositionen framgår inte nuvarande nivå på pristillägget. Vi har inhämtat att statens jordbruksnämnd och lantbruksstyrelsen tillsammans med Svenska Samernas Riksförbund (SSR) vid årliga överläggningar har beräknat att slaktuttaget kommer att bli 95 000 renar innevarande budgetår för vilka ett pristillägg om 220 kr./ren skall utgå. Sålunda innebär detta att det innevarande år skulle utgå 20 900 000 kr., dvs. ett högre totalbelopp än det nu föreslagna, i och för sig förslagsvis beräknade, beloppet, 19 033 000 kr.

Om det kan bli aktuellt med någon senare höjning av pristillägget redovisas inte i propositionen. Det bör även uppmärksammas att en höjning av detta stöd kan bli motiverat för att det skall följa utvecklingen av Norrlandsstödet till jordbruket och helst ta igen den efterlöpning som enligt statistiken uppstått sedan stöden infördes i början av 70-talet.

Vad gäller prisstödet omfattning bör även beaktas vikten av att det utvecklas så att rennäringens ekonomi säkras. Vad vi anfört om prisstödet till rennäringen bör riksdagen ge regeringen till känna.

Med anledning av den i propositionen lämnade redovisningen om tänkt uppläggning av överläggningar och beslut om prisstödet bör riksdagen enligt vår mening ge regeringen till känna vikten av att överläggningarna och beslutsfattandet kommer att stå i överensstämmelse med riksdagens uttalande och intentioner.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen till Främjande av rennäringen för budgetåret 1990/91 anslår 1 000 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit eller således 9 593 000 kr.,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omfattningen av prisstödet till rennäringen.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om formerna för överläggning mellan statens och samernas företrädare om prisstödet till rennäringen och beslut därom.

Mot. 1989/90
Jo232

Stockholm den 24 januari 1990

Martin Olsson (c)

Karin Israelsson (c)